

KORT EN BONDIG RAPPORTEREN (3)

HOE ZORG JE VOOR EEN GOEDE FORMULERING?

Door gebruik te maken van correcte spelling en een respectvolle formulering die aangepast is op de lezer, geef je de lezer het gevoel dat het rapport met zorg en aandacht is geschreven.

1. FORMULEER RESPECTVOL

Schrijf over anderen zoals je wilt dat ze over jou schrijven, ook al heb je een vervelende boodschap.

Noem volwassenen niet met hun voornaam, maar schrijf over *moeder, vader, oma (mz/vz), opa (mz/vz)*. →
Wanneer je schrijft over hulpverlening/hulpverleners benoem je de instantie/functie/achternaam:
wijkteam/wijkteammedewerker meneer Jansen, de Waag/de psycholoog mevrouw Jansen, de rechtbank/de kinderrechter. →

2. FORMULEER BONDIG EN CONCREET

Het is belangrijk dat de taal begrijpelijk is voor alle lezers; *jeugdigen (vanaf 12 jaar), ouders, rechtbank, advocaten*. Gebruik zo min mogelijk vakjargon en houd rekening met gevoeligheden van cliënten.

Pas op met de lijdende vorm

Bij een zin in de actieve vorm is duidelijk wie meldt of adviseert, bij zinnen met lijdende vorm is dat niet duidelijk.

Lijdende vorm: *Er wordt bepaald dat...*

Actieve vorm: **JBRR bepaalt...**

Wees voorzichtig met voorzetsluitdrukkingen, ze maken zinnen moeilijker, langer en vager dan nodig is. →

3. GEBRUIK CORRECT NEDERLANDS

Wanneer een tekst vol staat met grammaticale en/of spel fouten, krijgen lezers het idee dat er weinig tot geen aandacht is besteed aan de tekst.

1. d/t-fouten

Als je niet zeker bent van je d's en t's kun je uitgebreid oefenen op www.beterspellen.nl en www.cambiumned.nl.

Voorbeeld

Jan wordt opgevangen door zijn oma (mz).

Voorbeeld

Jan is onder behandeling bij de Waag, psycholoog mevrouw Jansen.

Voorbeeld

liever niet	maar wel
door het feit dat	doordat
door middel van	door
gelet op het feit dat,	
gezien het feit dat	omdat, doordat
in het geval dat	als
in verband met	over, door
met behulp van	met
met betrekking tot	over, voor
met het oog op	voor
ondanks het feit dat	hoewel
op voorwaarde dat	als
ter attentie van	voor
ten behoeve van	voor
ten gevolge van	door
(voor) wat betreft	voor, over
zodanig dat	zodat
zodoende dat	zodat

2. Als/dan? →

'**Dan**' gebruik je na een vergrotende trap (*mooier, leuker* etc.) en bij het woordje '*anders*'.

'**Als**' gebruik je als je gelijkheid wilt beschrijven met de woordjes '*even*', '*zo*' of '*zelfde*'.

3. Dat/wat? →

De regels voor het juiste gebruik van *dat* en *wat* zijn:

1. gebruik **dat** als het terugslaat op een het-woord;
2. gebruik **wat** als het terugslaat op een hele zin;
3. gebruik **wat** als het terugslaat op iets onbepaalds: '*alles*', '*niets*', '*iets*', '*het enige*';
4. gebruik **wat** als het terugslaat op de overtreffende trap.

4. Beide of beiden? →

De regel hiervoor is, schrijf alleen een -n als het woord zelfstandig is gebruikt en verwijst naar personen. In alle andere gevallen schrijf je geen -n.

5. Hun/hen en ze? →

'**Hun**' gebruik je als bezittelijk voornaamwoord of ter vervanging van 'aan hen'.

'**Hen**' gebruik je na een voorzetsel.

'**Ze**' kan hen of hun vervangen.

6. Aan elkaar, een streepje of een apostrof? →

Samenstellingen zijn combinaties van woorden die ook zelfstandig voor kunnen komen. In het Nederlands schrijf je een samengesteld zelfstandig naamwoord *meestal aan elkaar*.

Een streepje (koppelteken) zet je bij:

1. *klinkerbotsing* of om verwarring te voorkomen; →
2. *samenstellingen* met een cijfer, symbool, afkorting, letteraanduiding of niet-Nederlands woord.

Een apostrof gebruik je bij:

samenstellingen waarbij het laatste deel geen woord is. →

7. Kommagebruik

Een komma zet je als je een *korte pauze hoort* wanneer je de zin uitspreekt. Verder zet je een komma: →

1. tussen twee persoonsvormen (in wat langere zinnen);
2. tussen korte delen van een opsomming;
3. voor en na een tussenzin.

8. Verschil omdat/doordat? →

Omdat: wanneer de reden binnen jezelf ligt.

Doordat: wanneer de reden buiten jezelf ligt.

9. Hoofdlettergebruik

Wees zorgvuldig met het gebruik van hoofdletters. →

Afkortingen die mogelijk niet voor iedereen bekend zijn, schrijf je de eerste maal voluit met de afkorting tussen haakjes. →

Voorbeeld

Dat vond Jan gezelliger dan verblijven bij zijn vader.

Dat vond Jan even moeilijk als verblijven bij zijn vader.

Voorbeeld

1. Het gevolg dat onvermijdelijk was.
2. Hij vond het moeilijk, wat Jan ons duidelijk liet merken.
3. Gamen is het enige wat Jan leuk vindt.
4. Afscheid nemen is het moeilijkste wat Jan ooit heeft moeten doen.

Voorbeeld

Dit zijn Jan en zijn moeder: beiden zijn onder behandeling.

Leren en reflecteren: beide zijn belangrijk.

Voorbeeld

Het is hun auto.

Ik geef hun het rapport.

Voorbeeld

Ik ga met hen naar school.

Voorbeeld

Ik geef ze het boek.

Voorbeeld

zelfst. naamw. = uithuisplaatsing, ondertoezichtstelling

werkwoord = uit huis plaatsen, onder toezicht stellen

voltooid deelw. = uit huis geplaatst, onder toezicht gesteld

Voorbeeld

- 1-0-overwinning
- OTS-traject
- ADHD-therapie
- Halt-aandoening
- t-shirt
- Brexit-koorts

Voorbeeld

65+'er. AOW'er.

Voorbeeld

Het kind, dat nu bij de grootouders woont, zal volgende week terugkeren naar de ouders.

Voorbeeld

Ik ben te laat, **omdat** ik te laat van huis vertrokken ben.

Ik ben te laat, **doordat** de brug open stond.

Voorbeeld

vmbo, havo, vwo. ADHD, PDD-NOS, OTS en OM.

Voorbeeld

Raad voor de Kinderbescherming (RvdK).

ZORG VOOR EEN GOEDE FORMULERING

1. Formuleer respectvol.
2. Formuleer bondig en concreet.
3. Gebruik correct Nederlands.